

ข้อบังคับของอัยการสูงสุด

ว่าด้วยการเก็บรักษา การให้รับทรัพย์สินไปดูแล การขายทอดตลาด การคืนทรัพย์สิน และการประเมินค่าเสียหาย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วม ในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้กำหนดให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับสำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเก็บรักษาและจัดการ ทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ การให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลใดรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดและการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ การคืนทรัพย์สิน ที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง และการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ ของทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นการสมควรออกข้อบังคับฉบับนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อัยการสูงสุด จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของอัยการสูงสุดว่าด้วยการเก็บรักษา การให้รับทรัพย์สิน ไปดูแล การขายทอดตลาด การคืนทรัพย์สิน และการประเมินค่าเสียหาย ตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ข้อ ๔ การใดที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการ ของหน่วยงานของรัฐนั้น

ข้อ ๕ อัยการสูงสุดมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบการยกเว้น หรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ อัยการสูงสุดเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้

ส่วนที่ ๑

หน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สิน

ข้อ ๗ การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดหรืออายัดโดยพนักงานสอบสวนของหน่วยงานของรัฐใด ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด

กรณีทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้เป็นอสังหาริมทรัพย์หรือเป็นกิจการ เช่น อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ที่มีรายได้จากอสังหาริมทรัพย์หรือจากการประกอบกิจการดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งการโดยเร็ว

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควร ผู้บังคับบัญชาอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ให้เป็นผู้มีหน้าที่เก็บรักษาหรือตรวจสอบการเก็บรักษาทรัพย์สินประเภทใด หรือทรัพย์สินอื่นใด โดยเฉพาะก็ได้

เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบการเก็บรักษาทรัพย์สินที่พนักงานสอบสวนยึดหรืออายัดไว้ก็ได้

ข้อ ๘ ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินตามข้อ ๗ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินที่จะต้องเก็บรักษาหรือส่งมอบ
- (๒) จัดทำบัญชีทรัพย์สินที่เก็บรักษา
- (๓) จัดทำหลักฐานการรับหรือส่งมอบทรัพย์สิน
- (๔) ตรวจสอบสภาพทรัพย์สินและความชำรุดบกพร่อง
- (๕) เก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย

ส่วนที่ ๒

วิธีการเก็บรักษาทรัพย์สิน

ข้อ ๙ ในการเก็บรักษาทรัพย์สินให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำบัตรหรือเครื่องหมายติดไว้กับทรัพย์สินนั้นตามบัญชีทรัพย์สินที่เก็บรักษาตามข้อ ๘ เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการค้นหาและอ้างอิง

(๒) เก็บรักษาทรัพย์สินตามประเภท สภาพ และขนาดของทรัพย์สินในสถานที่หรือห้องที่มั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย

ข้อ ๑๐ กรณีทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาเป็นอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่ไม่สะดวกต่อการขนย้าย ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินอาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินดูแลทรัพย์สินต่อไปได้ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นยินยอม

(๒) จัดให้ผู้อื่นดูแลรักษาทรัพย์สิน

ข้อ ๑๑ กรณีทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาเป็นทรัพย์สินตามข้อ ๗ วรรคสอง ผู้บังคับบัญชาอาจมีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการหรือมีคำสั่งให้เช่าอสังหาริมทรัพย์หรือกิจการดังกล่าว โดยให้ส่งมอบเงินรายได้ทั้งหมดหรือบางส่วนแก่ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินภายในเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อเก็บรักษาไว้เช่นเดียวกับทรัพย์สิน

ข้อ ๑๒ กรณีทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาเป็นเงินสด ให้รับนำเข้าฝากสถาบันการเงิน ตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนดภายในวันที่ได้รับทรัพย์สินโดยมิชักช้า หากไม่สามารถนำเข้าฝากได้ทันเนื่องจากสถาบันการเงินปิดทำการแล้ว ให้นำเข้าฝากในโอกาสแรกที่สถาบันการเงินเปิดทำการ

กรณีทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาเป็นเงินตราต่างประเทศที่มีจำนวนมากอันเป็นภาระแก่การเก็บรักษาของทางราชการ ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๓ กรณีทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาเป็นอัญมณี เครื่องทองรูปพรรณ หรือของมีค่าอื่นทำนองเดียวกัน ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินตามข้อ ๗ เก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัยตามที่เห็นสมควร โดยทำบัญชีทรัพย์สินที่เก็บรักษาตามข้อ ๘ (๒) ให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นตามสมควร และอาจบันทึกภาพทรัพย์สินดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๓

วิธีการจัดการทรัพย์สิน

ข้อ ๑๔ การเคลื่อนย้ายทรัพย์สินออกนอกสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สิน จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๕ กรณีผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินตรวจสอบสภาพทรัพย์สินตามข้อ ๘ (๔) แล้วพบว่าทรัพย์สินนั้นมีการสูญหาย ถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า เปลี่ยนแปลง หรือมีความชำรุดบกพร่องในภายหลัง ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการสูญหาย ถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า เปลี่ยนแปลง หรือมีความชำรุดบกพร่องอย่างร้ายแรง ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินนั้นรายงานผ่านผู้บังคับบัญชาตามขั้นตอนที่หน่วยงานของรัฐกำหนด โดยทันที

หมวด ๒

การให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลได้รับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์
การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

ข้อ ๑๖ พนักงานสอบสวนอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกัน หรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดหรือให้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการก็ได้ เมื่อปรากฏว่าทรัพย์สินนั้นไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น

(๑) ทรัพย์สินนั้นมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ หรือถ้าห่วงงั่วไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าเสียหายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

(๒) ทรัพย์สินนั้นมีลักษณะที่อาจทำให้สกปรก เลอะเทอะ หรือมีกลิ่น หรืออาจรบกวนหรือก่อความรำคาญ

(๓) ทรัพย์สินนั้นมีน้ำหนักมาก หรือมีขนาดใหญ่มาก หรือไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย หรือเปลืองเนื้อที่ในการเก็บรักษา

(๔) ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งโดยสภาพอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย เช่น สารเคมี หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง

(๕) ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาไว้ในสถานที่โดยเฉพาะเพื่อรักษาคุณภาพของตัวทรัพย์สิน หรือเป็นทรัพย์สินที่มีขั้นตอนหรือวิธีการเก็บรักษาเป็นพิเศษ

ก่อนดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานอัยการสูงสุดทราบ

ส่วนที่ ๑

การให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๗ ภายใต้บังคับข้อ ๑๖ การพิจารณาอนุญาตให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์นั้นให้พิจารณาหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนที่จะต้องให้รับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์

(๒) ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์

(๓) ประเภทและมูลค่าของทรัพย์สินและลักษณะของการรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ว่าจะมีความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหายหรือไม่ เพียงใด

(๔) ระยะเวลาที่จะให้รับทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๘ การอนุญาตให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันนั้น ให้มีการทำสัญญาประกันไว้ต่อผู้บังคับบัญชา แล้วให้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๙ การอนุญาตให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีหลักประกันนั้น ให้มีการทำสัญญาประกันพร้อมทั้งส่งมอบหลักประกันต่อผู้บังคับบัญชา แล้วให้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ได้รับอนุญาต

ข้อ ๒๐ หลักประกันอาจใช้อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสด
- (๒) พันธบัตรรัฐบาลไทย
- (๓) เชื้อธนาคารหรือตราพดที่อาจขึ้นเงินได้ในวันส่งมอบเป็นหลักประกัน
- (๔) หุ่นหรือหุ่นกึ่งที่ออกโดยนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- (๕) อสังหาริมทรัพย์
- (๖) หลักทรัพย์อื่นที่หน่วยงานของรัฐรับเป็นประกันได้

ข้อ ๒๑ การอนุญาตตามข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ หน่วยงานของรัฐจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือการรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ผู้บังคับบัญชาอาจมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาตทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้บังคับบัญชาอาจมีคำสั่งให้มีการวางหลักประกันเพิ่มขึ้นหรือดีกว่าเดิมภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

ข้อ ๒๓ ให้ผู้บังคับบัญชา แจ้งคำสั่งตามข้อ ๒๒ ให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบและดำเนินการตามคำสั่งโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เพิกถอนการอนุญาตนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๔ ในการให้บุคคลใดรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ให้กำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ให้ผู้ได้รับอนุญาตรีบส่งคืนทรัพย์สินทันที เมื่อปรากฏว่า

- (๑) ครบกำหนดเวลาที่ได้รับอนุญาต หรือ
- (๒) มีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต

ข้อ ๒๕ หลักประกันนั้น ถ้าหน่วยงานของรัฐมิได้มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้จัดการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งคืนหลักประกันแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้นำทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ เมื่อผู้นั้นได้ดูแลและใช้ประโยชน์ทรัพย์สินโดยถูกต้องตามสัญญาและได้ส่งคืนทรัพย์สินนั้นแล้ว แต่ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ส่งคืนนั้นมีความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายอย่างไร ๆ อันเนื่องมาแต่การนำไปดูแลและใช้ประโยชน์ให้หักค่าเสียหายเอาจากหลักประกันนั้นตามส่วนหรือจะไม่หักค่าเสียหายก็ได้

- (๒) ริบหลักประกันนั้น เมื่อผู้ได้รับอนุญาตไม่ส่งทรัพย์สินคืนตามสัญญาไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ

ส่วนที่ ๒

การขายทอดตลาด

ข้อ ๒๖ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามข้อ ๑๖ ให้ผู้บังคับบัญชา แต่งตั้งคณะกรรมการขายทอดตลาดขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน โดยมีข้าราชการหน่วยงานของรัฐ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามคำสั่ง

ข้อ ๒๗ การขายทอดตลาด ให้กระทำโดยเปิดเผย

ส่วนที่ ๓

ขั้นตอนการดำเนินการก่อนขายทอดตลาด

ข้อ ๒๘ ขั้นตอนการดำเนินการและรายละเอียดก่อนการขายทอดตลาดดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

- (๑) การจัดทำประกาศขายทอดตลาด
- (๒) แบบของประกาศขายทอดตลาด
- (๓) กำหนดระยะเวลาขายทอดตลาด
- (๔) สถานที่ขายทอดตลาด
- (๕) การส่งประกาศขายทอดตลาดไปยังผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และการปิดประกาศขายทอดตลาด

(๖) รูปแบบหนังสือราชการ การจัดส่งประกาศขายทอดตลาดไปยังส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด

ส่วนการดำเนินการอื่นนอกจากที่หน่วยงานของรัฐกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๙ การดำเนินการขายทอดตลาด ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองเดือนนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่ง

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดรายงานถึงเหตุผลที่ไม้อาจดำเนินการได้นั้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรต่อไปโดยเร็ว

ข้อ ๓๐ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่โดยสภาพถ้าหวังเข้าไว้จะเกิดความเสียหาย เช่น ของสด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดได้โดยทันทีและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ สถานที่เก็บรักษาทรัพย์สิน หรือสถานที่ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินทราบก่อน เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนไม้อาจดำเนินการเช่นนั้น เพราะจะก่อให้เกิดผลเสียต่อมูลค่าของตัวทรัพย์สินนั่นเอง ก็ให้ดำเนินการขายได้โดยทันที

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดกำหนดราคาเริ่มต้นของทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาด โดยให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาประเมินทรัพย์สินในขณะที่ยึดหรืออายัดไว้
  - (๒) สภาพและลักษณะของทรัพย์สินในขณะที่จะขายทอดตลาด
  - (๓) ราคาของทรัพย์สินในท้องตลาดในขณะที่จะขายทอดตลาด
  - (๔) ราคาประเมินของทรัพย์สินของทางราชการที่ใช้ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
  - (๕) ราคาทรัพย์สินที่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะ หรือสมาคมวิชาชีพเฉพาะ ประเมินตามที่คณะกรรมการขายทอดตลาดขอความร่วมมือ
- (๖) ในกรณีที่ทรัพย์สินที่มีการจำนองติดอยู่ ให้คำนวณต้นทุนและดอกเบี้ยค้างชำระจนถึงวันขาย กับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดเป็นทรัพย์สินที่ติดจำนองหรือภาระติดพันอื่น ให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นโดยการจำนองติดไปหรือภาระติดพันนั้นไปกับการขายทอดตลาดด้วย ก่อนการขายทอดตลาดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการแจ้งให้ผู้รับจำนองหรือผู้ทรงสิทธิ หรือผู้มีภาระติดพันทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถึง วัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการขายทอดตลาด เท่าที่จะสามารถติดต่อได้พร้อมทั้งให้สอบถามผู้รับจำนองหรือผู้ทรงสิทธิหรือผู้มีภาระติดพันถึงรายละเอียดของภาระจำนองหรือภาระติดพันนั้น เช่น ต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระไว้ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการกำหนดราคาเริ่มต้นของคณะกรรมการขายทอดตลาด

ในกรณีคณะกรรมการขายทอดตลาดเห็นว่า การขายทอดตลาดโดยปลอดการจำนองหรือภาระติดพันอื่นจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่า ให้ดำเนินการได้โดยความเห็นชอบของผู้บังคับบัญชา

ส่วนที่ ๔

การดำเนินการขายทอดตลาด

ข้อ ๓๓ รายละเอียดเกี่ยวกับการขายทอดตลาดดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

- (๑) การตั้งต้นขายทอดตลาด
- (๒) การแจ้งการขายทอดตลาดพร้อมเงื่อนไข
- (๓) การลงทะเบียนการขายทอดตลาด
- (๔) รายละเอียดในการดำเนินการขายทอดตลาด
- (๕) การดำเนินการขายทอดตลาดในกรณีเร่งด่วน
- (๖) การวางหลักประกันในการขายทอดตลาด

การดำเนินการอื่นนอกจากที่หน่วยงานของรัฐกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าทรัพย์สินที่จะนำออกขายทอดตลาดในคราวใดเป็นทรัพย์สินประเภทที่อาจมอบหมายให้เอกชนที่มีความชำนาญในทรัพย์สินประเภทนั้นดำเนินการขายทอดตลาดแทนได้

และคาดว่าจะได้ราคาดีกว่าดำเนินการเอง ก็ให้ผู้บังคับบัญชาอนุมัติให้เอกชนผู้มีความชำนาญในด้านนั้นเข้ามาดำเนินการขายทอดตลาดแทน แต่ทั้งนี้ราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น จะต้องไม่ต่ำกว่าราคาเริ่มต้นที่คณะกรรมการขายทอดตลาดกำหนดและการขายทอดตลาดนั้นจะต้องดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการขายทอดตลาด

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าผู้ใดจะไม่สู้ราคาโดยสุจริตหรือไม่สามารถจะชำระราคาได้ คณะกรรมการขายทอดตลาดจะสอบถามผู้นั้นเสียก่อนจึงเคาะไม้ก็ได้

ถ้าผู้สูราคาถอนคำสูราคาตนก่อนเคาะไม้ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดตั้งต้นร้องขายใหม่ แต่ถ้าผู้สูราคามีได้ถอนคำสูราคาของตนก่อนเคาะไม้และเมื่อมีการเคาะไม้แล้วถือว่าผู้สูราคานั้นเป็นผู้ซื้อได้ ซึ่งทรัพย์สินที่ตนได้สูราคานั้น

ข้อ ๓๖ การขายทอดตลาดทรัพย์สินตามปกติเมื่อเคาะไม้ตกลงขายแล้วผู้ซื้อได้ต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ทรัพย์สินซึ่งมีราคาตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไปอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อได้วางเงินมัดจำไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของราคาซื้อ และทำสัญญาโดยมีเงื่อนไขในการชำระเงินที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันขาย

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ขายมีราคาสูงมากหรือมีเหตุผลพิเศษประการอื่น ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดให้ผู้ซื้อได้วางเงินมัดจำและกำหนดเวลาชำระเงินได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ซื้อได้ไม่วางเงินมัดจำ หรือไม่ชำระเงินที่ค้างชำระภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ให้รับหลักประกันและเงินมัดจำ

เมื่อผู้ซื้อได้ชำระเงินทั้งหมดแล้ว ให้โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อได้

ข้อ ๓๗ ห้ามกรรมการขายทอดตลาดเข้าสูราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าสูราคาในการขายทอดตลาดครั้งที่ตนทำหน้าที่เป็นกรรมการขายทอดตลาด

ข้อ ๓๘ เมื่อคณะกรรมการขายทอดตลาดเห็นว่าการขายทอดตลาดทรัพย์สินใดไม่มีผู้เข้าสูราคา หรือมีผู้เสนอราคาต่ำกว่าราคาที่กำหนดตามข้อ ๓๑ หรือมีกรณีที่ทำให้การสูราคาอาจไม่เป็นไปโดยสุจริต ให้มีอำนาจถอนทรัพย์สินนั้นออกจากกรขายทอดตลาด สั่งงดการขายทอดตลาด หรือเลื่อนการขายทอดตลาดออกไป แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

ข้อ ๓๙ เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์ ถ้าผู้ซื้อได้ไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำตามข้อ ๓๖ หรือข้อ ๔๐ แล้วแต่กรณี ให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดซ้ำอีก ในการขายทอดตลาดในครั้งหลังนี้ ให้แจ้งให้ผู้ซื้อเดิมทราบกำหนด วัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย และเมื่อขายแล้วได้เงินเท่าใดหากไม่คุ้มกับการขายทอดตลาดครั้งก่อนให้จัดการเรียกร้องให้ผู้ซื้อเดิมได้ชำระส่วนที่ขาดนั้น หรือดำเนินการตามกฎหมายหากจำเป็น ทั้งนี้ ให้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวในประกาศขายทอดตลาดตามข้อ ๒๘ (๑)

ข้อ ๔๐ การขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งผู้ยึดถือครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายก่อน เช่น อาวุธปืน ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของราคาซื้อ และให้นำใบอนุญาตมาแสดงต่อคณะกรรมการขายทอดตลาดภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่การขายทอดตลาดบริบูรณ์

พร้อมทั้งชำระเงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วน ถ้าพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วไม่สามารถนำใบอนุญาตมาแสดงได้ ให้รับหลักประกันและเงินมัดจำ และให้คณะกรรมการขายทอดตลาดดำเนินการขายทอดตลาดซ้ำอีก ตามข้อ ๓๙

ในกรณีที่ปรากฏว่าการที่ผู้ซื้อได้ไม่อาจนำใบอนุญาตมาแสดง มิได้เกิดจากความผิดของผู้ซื้อได้ หรือเกิดจากการที่ผู้ซื้อได้มีได้ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่อ ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดขยายเวลาออกไปได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินหนึ่งเดือน

ข้อ ๔๑ ในระหว่างการขายทอดตลาดให้คณะกรรมการขายทอดตลาดบันทึกการขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละรายการตามแบบที่หน่วยงานของรัฐกำหนด และเมื่อดำเนินการขายทอดตลาดเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

ส่วนที่ ๕

การโอนและส่งมอบทรัพย์สิน

ข้อ ๔๒ ภายใต้บังคับข้อ ๔๐ การขายทอดตลาดทรัพย์สิน เมื่อผู้ซื้อได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว ให้เสนอผู้บังคับบัญชาจัดให้มีการส่งมอบทรัพย์สินให้ผู้ซื้อได้ไป ถ้าเป็นทรัพย์สินที่จะต้องแก้ไขทะเบียนชื่อผู้เป็นเจ้าของ เช่น อาวุธปืน รถ เรือ ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทางทะเบียนต่อไป

ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งเป็นที่ดินหรือโรงเรือนซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินที่มีโฉนดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินหรือดำเนินการทางทะเบียนต่อไป

ข้อ ๔๓ ค่าใช้จ่ายในการโอนและส่งมอบทรัพย์สิน เช่น ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าขนย้าย หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นภาระของผู้ซื้อได้

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่เป็นการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีหลักฐานแสดงว่าผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย หรือเป็นทรัพย์สินที่ติดจำนอง หรือทรัพย์สินที่มีบุริมสิทธิอย่างอื่น ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดแจ้งผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินทราบด้วย

ส่วนที่ ๖

วิธีรับเงินและเก็บรักษาเงิน

ข้อ ๔๕ การรับเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เมื่อผู้ซื้อชำระเงินแล้วให้คณะกรรมการขายทอดตลาดออกไปรับเงินโดยมีสำเนาสามฉบับ ต้นฉบับมอบให้ผู้ซื้อ ส่วนสำเนาส่งผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินหนึ่งฉบับ ให้เก็บไว้ในสำนวนคดีหนึ่งฉบับ และอีกหนึ่งฉบับเก็บไว้เป็นต้นซ้ำ

ข้อ ๔๖ การรับเงินโดยปกติให้รับเป็นเงินสด แต่ถ้าคณะกรรมการขายทอดตลาดเห็นสมควร อาจรับเงินเป็นเช็คหรือตั๋วแลกเงินก็ได้ โดยให้จุดเลขที่เช็คหรือตั๋วแลกเงินในใบรับเงินด้วย ในกรณีที่ไม่ใช่เช็ค

หรือตัวแลกเงินของส่วนราชการ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ จะต้องเป็นเช็คหรือตัวแลกเงินที่ธนาคารสั่งจ่าย หรือธนาคารรับรอง

ข้อ ๔๗ เมื่อได้รับชำระเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้วไม่เป็นการชำระเป็นเงินสด เช็ค หรือตัวแลกเงินก็ตาม ให้คณะกรรมการขายทอดตลาดส่งมอบให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินตามข้อบังคับนี้ เพื่อเก็บรักษาต่อไป

ข้อ ๔๘ การรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน หากเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อดำเนินการเรียกร้องผู้ซื้อได้ให้ชำระเงินนั้นหรือดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ส่วนที่ ๗

การนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

ข้อ ๔๙ การขอทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีหนังสือแสดงความจำนงต่อหน่วยงานของรัฐ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) หน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ประสงค์จะขอทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

(๒) ประเภทของทรัพย์สินที่จะนำไปใช้ประโยชน์

(๓) เหตุผลและความจำเป็นที่จะนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ ลักษณะและระยะเวลาของการใช้ประโยชน์

(๔) การดูแลรักษาและความรับผิดชอบในกรณีที่ทรัพย์สินที่จะขอเข้าไปใช้ประโยชน์เกิดความชำรุดบกพร่อง เสียหาย หรือสูญหาย

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าทรัพย์สินตามข้อ ๑๖ จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ ผู้บังคับบัญชาอาจอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐนั้นนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ได้

ข้อ ๕๑ ภายใต้บังคับข้อ ๑๖ การพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการอื่นนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ให้พิจารณาหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

(๑) ส่วนราชการนั้นเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานดังกล่าว

(๒) เหตุผลและความจำเป็นที่ขอทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์

(๓) ภาระต่าง ๆ ที่จะตกแก่ทางราชการ หากไม่นำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์

(๔) ความเสียหายหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์

(๕) พลวัตการณ์ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น

(๖) พลวัตการณ์อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของส่วนราชการอื่นนอกจากส่วนราชการตาม (๑) ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในแต่ละหน่วยงานเพื่อพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

ข้อ ๕๒ เมื่อส่วนราชการใดได้รับอนุญาตให้นำทรัพย์สินใดไปใช้ประโยชน์ ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีเอกสารการส่งมอบและรับมอบทรัพย์สินนั้นไว้เป็นหลักฐานและมีหนังสือแจ้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ

ข้อ ๕๓ การกำหนดเงื่อนไขและหน้าที่ของส่วนราชการผู้รับทรัพย์สินไปดูแลหรือใช้ประโยชน์ การส่งคืนทรัพย์สิน และการขอขยายระยะเวลาการดูแลและใช้ประโยชน์ ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

หมวด ๓

การคืนทรัพย์สินที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง และการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สิน

ข้อ ๕๔ ในกรณีปรากฏว่าทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือที่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการมิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คืนทรัพย์สินนั้น และให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพขึ้น ประกอบด้วยข้าราชการในหน่วยงานของรัฐไม่น้อยกว่าสามคนมีหน้าที่ประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สินนั้น

ในกรณีจำเป็นหรือสมควร ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งด้วยก็ได้

ข้อ ๕๕ ผู้บังคับบัญชาจะแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามข้อ ๕๔ ไว้เป็นการประจำเพื่อให้มีหน้าที่ประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สินประเภทใดโดยเฉพาะก็ได้

ข้อ ๕๖ ในการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ ถ้ามีความจำเป็นและสมควร คณะกรรมการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพอาจขอให้ผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือชำนาญเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทใด โดยเฉพาะเป็นผู้ตรวจสอบและให้ความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการประเมินค่าเสียหายหรือค่าเสื่อมสภาพทรัพย์สินนั้นก็ได้

ข้อ ๕๗ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจคืนได้

(๑) ทรัพย์สินที่สูญหาย ถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนสภาพแล้วโดยสิ้นเชิง

(๒) ทรัพย์สินที่โดยสภาพไม่อาจซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้

(๓) ทรัพย์สินที่โดยสภาพอาจซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ แต่คณะกรรมการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมนั้นสูงเกินสมควร

ข้อ ๕๘ การประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพของทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าทรัพย์สินนั้นเสียหายและสามารถซ่อมแซมให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ให้ประเมินค่าเสียหายเท่ากับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อซ่อมแซมทรัพย์สินนั้นให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

(๒) ถ้าทรัพย์สินนั้นเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน ให้ประเมินค่าเสื่อมสภาพเท่ากับค่าเสื่อมสภาพที่คำนวณได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการใช้ในการคำนวณราคาเมื่อทรัพย์สินของทางราชการเสียหายหรือสูญหาย

ข้อ ๕๙ ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้คณะกรรมการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพชี้แจงเหตุผลและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ หรือสั่งให้มีการประเมินใหม่ก็ได้หากเห็นว่าค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพที่ประเมินไว้นั้นสูงหรือต่ำเกินสมควรหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินยังไม่เหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

จุลสิงห์ วสันตสิงห์

อัยการสูงสุด